

Ευτύχησα να έχω φίλο μου τον Δημήτρη Χωραφά. Τον αγαπούσα και με αγαπούσε. Τον εκτιμούσα και με εκτιμούσε.

Ζήσαμε στο Παρίσι μαζί σε δύσκολες αλλά όμορφες μέρες. Τις δυσκολίες μάς τις έφερνε η ζωή, ενώ την ομορφιά την προκαλούσε η καλή μας καρδιά και η πίστη μας στον εαυτό μας... Κάποιαν εποχή βλέπουμε σχεδόν καθημερινά. Όταν έπαιζε σαν μουσικός στο Lindo, στα Champs Elusees, τον περιμέναμε στο κοντινό Bistro και τις ώρες του διαλείμματος κουβεντιάζαμε αδιάλειπτα, για τι άλλο, για την κοινή μας αγάπη, τη Μουσική και το κοινό μας πάθος, την Ελλάδα.

Βλέπουμε οικογενειακώς κάθε εβδομάδα. Αγαπούσαμε την Άρτεμη και τον μικρό Γιώργο.

2

Θυμάμαι μάλιστα που την ημέρα που θα γεννούσε η Μυρτώ τον δικό μας Γιώργο, πήγαμε στις Versailles, όπου τότε έμεναν οι «Χωραφάδες», για να κουβεντιάσουμε, μέχρι να φτάσει η στιγμή να πάμε στην Κλινική που ήταν στην άλλη άκρη του αυτοκινητόδρομου. Δεν βγήκαμε από το Σιτροέν, εγώ στο τιμόνι, η Μυρτώ δίπλα μου και πίσω μας ο Δημήτρης. Ως φαίνεται, κάποιο πρόβλημα μας απασχολούσε τότε πολύ, που ξεχαστήκαμε, ώσπου μια στιγμή η καημένη η γυναίκα μου μας φωνάζει «το μωρό βγαίνει...».

Στον Δημήτρη Χωραφά οφείλω πολλά. Βλέπετε, την μουσική την είχε μέσα στο αίμα του και κάθε γνώμη του και συμβουλή του είχε για μένα μεγάλο βάρος. Όταν συνέθετα, σε κάθε στάδιο της σύνθεσης κουβέντιαζα μαζί του

③

και θυμάμαι ότι οι παρατηρήσεις του ήταν ουσιαστικές και χρήσιμες. Έτσι κάποτε άρχισε να διευθύνει τα έργα που ήδη γνώριζε και γι' αυτό έβαζε όλη του την τέχνη, την αγάπη και την ψυχή του, για να τα παρουσιάσει όσο το δυνατόν καλλίτερα.

Το τελευταίο του μήνυμα που έμεινε καταγεγραμμένο στον τηλεφωνητή μου λίγες μέρες πριν μας φύγει για πάντα, διατυπώνει κάποιες μουσικές απορίες για κάποιο έργο μου που επρόκειτο να διευθύνει. Γι' αυτόν η Μουσική ήταν οι χιλιάδες νότες που θα έπρεπε να οργανωθούν καλά. Ήταν η τεχνική αρτιότητα του μουσικού έργου... Ήταν η γνώση των κανόνων που και η υπέρβασή τους έπρεπε να γίνεται κι αυτή με γνώση.

4

Και φυσικά πάνω απ' όλα ήταν η μουσικότητα, η ύπαρξη της αληθινής μουσικής πίσω από κάθε μελωδικό θέμα, ρυθμό, συγχορδία, ηχόχρωμα.

Όντας ο ίδιος ένας φτασμένος σολίστας βιολιστής, γνώριζε τη μουσική απ' την άλλη πλευρά, την πλευρά της Ορχήστρας, δηλαδή των μουσικών, δηλαδή από την πλευρά αυτών που βιώνουν καλλίτερα από κάθε άλλον την συμφωνική μουσική. Έτσι περνώντας στο αναλόγιο του μαέστρου, γνώριζε σε βάθος τα μυστικά που κρύβει η παρτιτούρα, γεγονός που τον έφερνε αμέσως κοντά στους μουσικούς κερδίζοντας την εμπιστοσύνη και την αγάπη τους.

Από κει και πέρα δεν είχε παρά να αφηθεί στο μεγάλο του ταλέντο, την απέραντη μουσικότητά του και στον πλούσιο συναισθηματικό του κόσμο.

5

Όλα αυτά τα έβλεπε κανείς στο πρόσωπό του και στις κινήσεις του την ώρα που διηύθυνε. Εάν είχε κάτι το εντελώς χαρακτηριστικό, ήταν η ευγένειά του. Ο Δημήτρης Χωραφάς ήταν ένας άνθρωπος ευγενής, γλυκύτατος, με λεπτούς τρόπους. Ένας σπάνιος άνθρωπος, όπως υπήρξε κι ένας σπάνιος οικογενειάρχης, σύζυγος, πατέρας και φίλος. Ευτύχησε να έχει στο πλευρό του μια σπάνια σύντροφο, την Άρτεμη και να αναθρέψει έναν ταλαντούχο γιο, τον Γιώργο, που ευτύχησε να τον δει να θριαμβεύει. Και νομίζω ότι αυτό υπήρξε η μεγαλύτερη ευτυχία της ζωής του...

Η θέση του Δημήτρη Χωραφά μέσα στην ελληνική μουσική ζωή ήταν ξεχωριστή και νομίζω ότι έβαλε για πάντα την σφραγίδα της.

6

Με την πλούσια και δυναμική παρουσία του συνεισέφερε στον εμπλουτισμό της. Εδώ θα αναφέρω μόνο ότι υπήρξε ο πρώτος που παρουσίασε σε τόση έκταση την σύγχρονη γαλλική σχολή μουσικής, πάντοτε με τρόπο συναρπαστικό, με ερμηνείες που άφησαν εποχή.

Είναι άχαρος ο ρόλος αυτού που αποχαιρετά έναν αγαπημένο του φίλο, γιατί έτσι έχει την αίσθηση ότι με τον χαμό του χάνεται για πάντα ένα μέρος της ίδιας της ζωής του. Το ίδιο αισθάνομαι κι εγώ αυτή τη στιγμή και ομολογώ ότι ο ψυχικός μου κόπος είναι αβάσταχτος. Είπα όμως να κάνω μια εξαίρεση και να αντέξω αυτή τη δοκιμασία, γιατί πράγματι αγάπησα πολύ τον Δημήτρη και σκέφθηκα ότι αυτό που κάνω τώρα είναι το ελάχιστο που θα μπορούσα να πράξω για έναν ξεχωριστό φίλο και άνθρωπο όπως αυτός.

